

Welkom!

Ben jij professional, ontwikkelaar, manager of beleidsmaker binnen de JGZ en herken je onderstaande vragen?

Dan biedt deze tool handvatten voor de selectie, ontwikkeling en implementatie van beslisondersteunende systemen binnen jouw organisatie.

Lees snel verder! →

JGZ Beslisondersteuning Wijzer

Navigeert bij de implementatie van beslisondersteuning in de JGZ

Klik hier voor de bronnenlijst!

Achtergrondinformatie

Wat is beslisondersteuning?

Verantwoording

Projectteam

JGZ-professional

Wat kan beslisondersteuning voor mij betekenen?

Ontwikkelaar

Hoe kan ik bijdragen aan de ontwikkeling van beslisondersteuning?

Manager of beleidsmaker

Hoe kan ik beslisondersteuning implementeren binnen mijn organisatie?

Bronnenlijst

Bronnenlijst

1. 3600CHILDoc - GGD Zuid-Limburg. (z.d.). GGD Zuid-Limburg. <https://www.ggdzl.nl/professionals/projecten-en-onderzoeken/3600childoc/>
2. AI helpt jeugdarts bij opsporen heupdysplasie - Arts M+G. (z.d.). <https://www.artsmg.nl/actueel/ai-helpt-jeugdarts-bij-opsporen-heupdysplasie>
3. Blanson Henkemans, O., Van den Berg, L., Peute, L., & Starmans, D. (2021). Ouderempowerment: Advies op maat met slimme richtlijnmodule via ouderapps in de jeugdgezondheidszorg. Tijdschrift Voor Human Factors. https://www.researchgate.net/publication/367254068_Ouderempowerment_Advies_op_maat_met_slimme_richtlijnmodule_via_ouderapps_in_de_jeugdgezondheidszorg
4. Blanson Henkemans, O., Werges, H., Peute, L., Van den Berg, L., & Bezem, J. (2021). eHealth voor uniforme en passende jeugdgezondheidszorg: Beslissingsondersteuning met slimme richtlijnmodule via digitale dossiers. Tijdschrift Voor Human Factors. https://www.researchgate.net/publication/367253722_eHealth_voor_uniforme_en_passende_jeugdgezondheidszorg_Beslissingsondersteuning_met_slimme_richtlijnmodule_via_digitale_dossiers
5. Datawerkplaats.net. (2025, 24 september). Home - datawerkplaats.net. <https://datawerkplaats.net/>
6. D-score: Inzicht in de ontwikkeling van jonge kinderen. (2001, 6 november). tno.nl/nl. <https://www.tno.nl/nl/newsroom/insights/2023/10/d-score-inzicht-ontwikkeling-kinderen/>
7. Huizing, A. H., Eekhout, I., Van Buuren, S., & Henkemans, O. B. (2025b). Data-Driven Healthcare Innovations in a Fragmented Healthcare System: A Modular Approach. Studies in Health Technology And Informatics. <https://doi.org/10.3233/shti250338>
8. I-JGZ: digitale innovaties voor slimme jeugdgezondheidszorg. (2001, 6 november). tno.nl/nl. <https://www.tno.nl/nl/gezond/jeugd-gezondheid/i-jgz-gezondheid-bevorderen/>
9. JAMES Tryout. (z.d.). https://tnochildhealthstatistics.shinyapps.io/james_tryout/
10. Kijk Mij! Onze signalerings- en taxatiemethodiek. (z.d.). CJG Rijnmond. <https://cjpgrijnmond.nl/professionals/kijk-mij>
11. Moeskops, I., Van den Broek, T., Huizing, A., & Blanson Henkemans, O. (2025). AI-beslisondersteuning in de Zorg - De waarde van Large Language Models voor jeugdartsen: Een verkenning. Tijdschrift Voor Human Factors. https://www.researchgate.net/publication/393362834_AI-beslisondersteuning_in_de_Zorg_-_De_waarde_van_Large_Language_Models_voor_jeugdartsen_Een_verkenning
12. Privacy enhancing technologies (PET's) | TNO. (z.d.). tno.nl/nl. <https://www.tno.nl/nl/digitaal/data-sharing/privacy-enhancing-technologies/>
13. Van Wiechen Continu: op elk moment, voor elk kind - NCJ. (2024, 16 augustus). NCJ. <https://www.ncj.nl/inspiratie/van-wiechen-continu-op-elk-moment-voor-elk-kind/>
14. Vereniging Afwijkende Heupontwikkeling - VAH. (2022, 27 augustus). Echo op het consultatiebureau. <https://www.heupafwijkingen.nl/nieuws/echo-op-het-consultatiebureau>

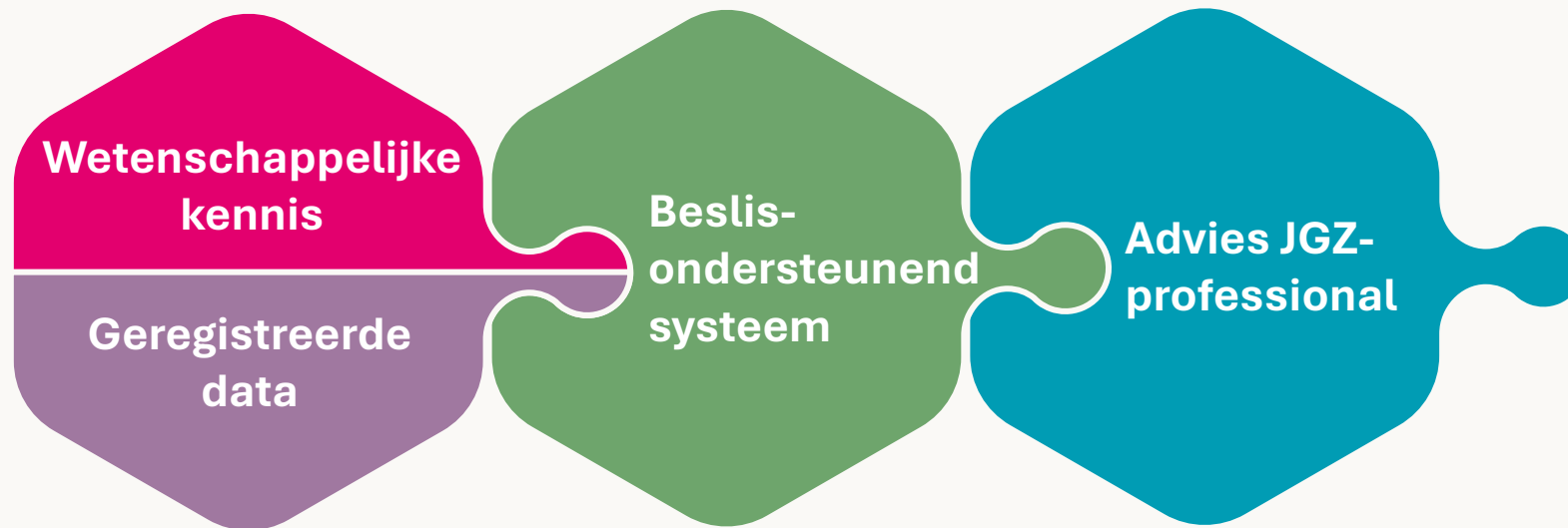

Wat is beslisondersteuning?

Wat is beslisondersteuning?

Beslisondersteuning zijn (digitale) systemen die JGZ-professionals kunnen helpen om snel en gemakkelijk beslissingen te nemen over de benodigde zorg voor een kind en hun ouders. Denk bijvoorbeeld aan hulp bij het plannen van vervolgafspraken, het opstellen van vaccinatieschema's of het geven van advies over de lengtegroei van een kind.

Een belangrijke eigenschap van beslisondersteuning is dat het niet de beslissing voor de professional maakt, maar enkel een advies presenteert op basis van geregistreeerde data, JGZ-richtlijnen en andere wetenschappelijke kennis. Op deze manier kan het JGZ-professionals helpen efficiënter te werken en biedt het ondersteuning tijdens het klinisch redeneren, maar wordt de autonomie van de professional behouden.

Verantwoording

Projectteam

Dit is een project van het eHealth Living & Learning Lab Amsterdam (ELLLA) van het Amsterdam UMC in opdracht van ZonMw. Deze tool is tot stand gekomen in samenwerking met Allegro Sultum, AJN, AW Jeugd en Gezondheid, Eljakim IT, GGD GHOR, GGD Hollands Midden, GGD regio Utrecht, Gino, JGZ Kennemerland, NCJ, TNO en Topicus.

Academische Werkplaats
Jeugd en Gezondheid

Ervaringen van professionals

Kijk snel welke
beslisondersteuning voor
jou beschikbaar is!

Bestaande toepassingen

Bestaande toepassingen

Bestaande beslisondersteuningen

Naam	Omschrijving	Ondersteunde richtlijnen	Status	Meer informatie
HIP by Ardim	Echografie met behulp van AI	Heupdysplasie	Pilotfase, in afwachting van CE-certificering	• AI helpt jeugdarts bij opsporen heupdysplasie - Arts M+G • Echo op het consultatiebureau
Slimme Richtlijn Module (SRM)	Systeem dat op basis van patiëntdata en JGZ-richtlijnen adviezen genereert	Lengtegroei, overgewicht, taalontwikkeling	Beschikbaar via Kidos, KD+, Juvenelis en de GroeiGids app	• (PDF) eHealth voor uniforme en passende jeugdgezondheidszorg: Beslissingsondersteuning met slimme richtlijnmodule via digitale dossiers
JAMES-groeidiagrammen	Gepersonaliseerde groeidiagrammen	Lengtegroei	Beschikbaar via TNO	• Demo: JAMES tryout
360°CHILDoc	Digitaal overzicht van de ontwikkeling van een kind of jongere	Alle richtlijnen	Te weinig draagkracht voor implementatie in DD JGZ	• 360°CHILDoc - GGD Zuid-Limburg

Bestaande toepassingen

Bestaande beslisondersteuningen

Naam	Omschrijving	Ondersteunde richtlijnen	Status	Meer informatie
KijkMij!	Een signalerings- en taxatiemethodiek de ontwikkeling van kinderen.	Richtlijn overstijgend	Beschikbaar via de website van CJG Rijnmond	Kijk Mij! Onze signalerings- en taxatiemethodiek - CJG Rijnmond
I-JGZ platform	Een modulair systeem dat beslisondersteuning samenbrengt op één platform, voor koppeling aan DD JGZ	Richtlijn overstijgend	In gebruik voor de Slimme Richtlijn Module en de JAMES-groeidiagrammen	I-JGZ: digitale innovaties voor slimme jeugdgezondheidszorg Data-Driven Healthcare Innovations in a Fragmented Healthcare System: A Modular Approach - PubMed
Van Wiechen continu	Een nieuwe manier van ontwikkelingsonderzoek dat afstemt op de individuele ontwikkeling van een kind.	Richtlijn overstijgend	Wordt momenteel landelijk geïmplementeerd	Van Wiechen Continu: op elk moment, voor elk kind - NCJ
D-score	De D-score is een maatstaf voor de algehele ontwikkeling van het kind	Richtlijn overstijgend	WHO geaccepteerde meeteenheid	D-score: Inzicht in de ontwikkeling van jonge kinderen

Ervaringen van professionals

Handvat

Tijd

Professionaliteit

Handvat tijdens het klinische redeneerproces

Houvast en structuur

- Vooral bij complexe of gevoelige onderwerpen
- Duidelijke schema's en stappenplannen creëren overzicht en rust

Handreiking in denkproces

- Beslisondersteuning wordt niet gezien als een strak protocol dat gevolgd moet worden, maar als handreiking om verder te denken, door te vragen of samen te overleggen.
- Helpt in het gesprek met ouders om keuzes en overwegingen beter uit te leggen.

Extra steun

- Voor beginnende JGZ-professionals
- Nuttige aanvulling op bestaande kennis en intuïtie van ervaren professionals

Ervaringen van professionals

Handvat

Tijd

Professionaliteit

Handvat tijdens het klinische redeneerproces

Houvast en structuur

- Vooral bij complexe of gevoelige onderwerpen
- Duidelijke schema's en stappenplannen creëren overzicht en rust

Handreiking

“Het bevestigt dat je op de goede weg zit, helpt om niets te vergeten en maakt duidelijk welke acties het best passend zijn.”

- Beslist op de handreiking, maar als handreiking om verder te denken, door te vragen of samen te overleggen.
- Helpt in het gesprek met ouders om keuzes en overwegingen beter uit te leggen.

Houvast en structuur

Extra steun

- Voor beginnende JGZ-professionals
- Nuttige aanvulling op bestaande kennis en intuïtie van ervaren professionals

Ervaringen van professionals

Handvat

Tijd

Professionaliteit

Tijd

Maakt het werk makkelijker

- Zoeken naar informatie en bedenken van vervolgstappen wordt minder tijdrovend
- Door richtlijnen en berekeningen automatisch te verwerken en te presenteren
 - Bijv. voor scorelijsten en groeicurves

Kost tijd om eigen te maken

- Vraagt aanpassing van eigen werkwijzen
- Kost tijd om te leren vertrouwen op het systeem

Ervaringen van professionals

Handvat

Tijd

Professionaliteit

Verhoogt de professionaliteit

Eenduidigheid

- Momenteel veel variatie in handelen van professionals: de één volgt strikt de richtlijn, waar de ander meer afgaat op gevoel of routine.
- Standaardadviezen in DD JGZ maken het makkelijker om uniform te werken en elkaar te ondersteunen

Professionaliteit

- Onderbouwing door actuele richtlijnen en kennis
- Geeft zekerheid in contact met ouders
- Nieuwe of herziende richtlijnen vinden sneller hun weg naar de praktijk

Ontwikkelaar

Wensen van JGZ-professionals

Uitdagingen

Aanbevelingen

Wensen van JGZ-professionals

Huidige uitdagingen

Geschikte richtlijnen

Functionaliteiten

Huidige uitdagingen van JGZ-professionals

Momenteel ervaren JGZ-professionals verscheidene uitdagingen in hun dagelijkse werkzaamheden, waarbij beslisondersteuning een uitkomst kan bieden.

1. Gebrek aan uniformiteit in werkprocessen

De voornaamste uitdaging is terug te vinden het gebrek aan uniforme werkprocessen door regionale verschillen, individuele werkwijzen en regelmatige wijzigingen in richtlijnen. Dit maakt het lastig voor JGZ-professionals om up-to-date te blijven en leidt tot problemen bij het vinden en interpreteren van informatie in het DD JGZ.

2. Onderbouwen van beslissingen

Ten tweede ervaren JGZ-professionals problemen in het onderbouwen van hun beslissingen in twijfelgevallen en richting ouders. In twijfelgevallen varen JGZ-professionals vaak op hun ervaring en onderbuikgevoel, maar missen ze een kennisbasis om hun gevoel te onderbouwen.

Deze uitdaging is ook terug te vinden in de onderbouwing van beslissingen en informatievoorziening richting ouders, wat het lastig maakt voor JGZ-professionals om ouders te motiveren om zorg aan te nemen.

3. Zorg op maat

Tot slot ervaren JGZ-professionals moeite in het bieden van zorg die aansluit bij de behoeften van het kind en ouders. Er komt steeds meer aandacht voor het op maat werken, maar JGZ-professionals ervaren dat dit nog niet de norm is. Ze vinden het lastig om de juiste afweging te maken in het prioriteren van onderzoeksitems tijdens een consult.

Wensen van JGZ-professionals

Huidige uitdagingen

Geschikte richtlijnen

Functionaliteiten

Huidige uitdagingen van JGZ-professionals

Momenteel ervaren JGZ-professionals verscheidene uitdagingen in hun dagelijkse werkzaamheden, waarbij beslisondersteuning een uitkomst kan bieden.

1. Gebrek aan uniformiteit in werkprocessen

De voornaamste uitdaging is terug te vinden het gebrek aan uniforme werkprocessen door regionale verschillen, individuele werkwijzen en regelmatige wijzigingen in richtlijnen. Dit maakt het lastig voor JGZ-professionals om up-to-date te blijven en leidt tot problemen bij het vinden en interpreteren van informatie in het DD JGZ.

2. Onderbouwen van beslissingen

Ten tweede ervaren JGZ-professionals moeite om hun beslissingen te onderbouwen richting ouders. In twijfelgevallen vallen beslissingen vaak op hun ervaring en onderbuikgevoel, maar missen ze een kennisbasis om hun gevoel te onderbouwen.

“Er is niet altijd een eenduidige werkwijze in het rapporteren van dingen, dus de data die je uit het DD JGZ verzameld geeft dan vaak een vertekend beeld, omdat de een het anders rapporteert dan de ander. Dus dat maakt het soms lastig.”

Deze uitdaging is ook terug te vinden in de onderbouwing van beslissingen en informatievoorziening richting ouders, wat het lastig maakt voor JGZ-professionals om ouders te motiveren om zorg aan te nemen.

3. Zorg op maat

Tot slot ervaren JGZ-professionals moeite in het bieden van zorg die aansluit bij de behoeften van het kind en ouders. Er komt steeds meer aandacht voor het op maat werken, maar JGZ-professionals ervaren dat dit nog niet de norm is. Ze vinden het lastig om de juiste afweging te maken in het prioriteren van onderzoeksitems tijdens een consult.

Wensen van JGZ-professionals

Huidige uitdagingen

Geschikte richtlijnen

Functionaliteiten

Huidige uitdagingen van JGZ-professionals

Momenteel ervaren JGZ-professionals verscheidene uitdagingen in hun dagelijkse werkzaamheden, waarbij beslisondersteuning een uitkomst kan bieden.

1. Gebrek aan uniformiteit in werkprocessen

De voornaamste uitdaging is terug te vinden het gebrek aan uniforme werkprocessen door regionale verschillen, individuele werkwijzen en regelmatige wijzigingen in richtlijnen. Dit maakt het lastig voor JGZ-professionals om up-to-date te blijven en leidt tot problemen bij het vinden en interpreteren van informatie in het DD JGZ.

2. Onderbouwen van beslissingen

Ten tweede ervaren JGZ-professionals problemen in het onderbouwen van hun beslissingen in twijfelgevallen en richting ouders. In twijfelgevallen varen JGZ-professionals vaak op hun ervaring en onderbuikgevoel, maar missen ze een kennisbasis om hun gevoel te onderbouwen.

Deze uitdaging is ook terug te vinden in de onderbouwing van beslissingen en informatievoorziening richting ouders, wat het lastig maakt voor JGZ

“Er zijn vaak dingen die net op het randje zitten en dat zijn de moeilijke punten. Dan kun je wel wat hulp gebruiken, bijvoorbeeld: ik wil verwijzen naar de jeugdarts, maar waarom wil ik dat? Ik heb het gevoel dat als ik een afspraak maak, die ouders waarschijnlijk niet komen.”

3. Zorg op maat

Tot slot ervaren JGZ-professionals moeite in het bieden van zorg die aansluit bij de behoeften van het kind en ouders. Er komt steeds meer aandacht voor het op maat werken, maar JGZ-professionals ervaren dat dit nog niet de norm is. Ze vinden het lastig om de juiste afweging te maken in het prioriteren van onderzoeksitems tijdens een consult.

Wensen van JGZ-professionals

Huidige uitdagingen

Geschikte richtlijnen

Functionaliteiten

Huidige uitdagingen van JGZ-professionals

Momenteel ervaren JGZ-professionals verscheidene uitdagingen in hun dagelijkse werkzaamheden, waarbij beslisondersteuning een uitkomst kan bieden.

1. Gebrek aan uniformiteit in werkprocessen

De voornaamste uitdaging is terug te vinden het gebrek aan uniforme werkprocessen door regionale verschillen, individuele werkwijzen en regelmatige wijzigingen in richtlijnen. Dit maakt het lastig voor JGZ-professionals om up-to-date te blijven en leidt tot problemen bij het vinden en interpreteren van informatie in het DD JGZ. ■

2. Onderbouwen van beslissingen

Ten tweede ervaren JGZ-professionals problemen in het onderbouwen van hun beslissingen in twijfelgevallen en richting ouders. In twijfelgevallen varen JGZ-professionals vaak op hun ervaring en onderbuikgevoel, maar missen ze een kennisbasis om hun gevoel te onderbouwen. ■

Deze uitdaging is ook terug te vinden in de onderbouwing van beslissingen en informatievoorziening richting ouders, wat het lastig maakt voor JGZ-professionals om ouders te motiveren om zorg aan te nemen. ■

3. Zorg op maat

Tot slot ervaren JGZ-professionals problemen in het op maat werken, maar JGZ-professionals ervaren dat dit nog niet de norm is. Ze vinden het lastig om de juiste afweging te maken in het prioriteren van onderzoeksitems tijdens een consult. ■

“We hebben best veel kinderen die niet naar een basisschool kunnen, omdat ouders steeds verdere hulp en onderzoeken hebben afgewezen. Het zou misschien voor ouders meer inzichtelijk maken als ze zien: hier staan we nu en dit is het stappenplan.” ■

Wensen van JGZ-professionals

Huidige uitdagingen

Geschikte richtlijnen

Functionaliteiten

Huidige uitdagingen van JGZ-professionals

Momenteel ervaren JGZ-professionals verscheidene uitdagingen in hun dagelijkse werkzaamheden, waarbij beslisondersteuning een uitkomst kan bieden.

1. Gebrek aan uniformiteit in werkprocessen

De voornaamste uitdaging is terug te vinden het gebrek aan uniforme werkprocessen door regionale verschillen, individuele werkwijzen en regelmatige wijzigingen in richtlijnen. Dit maakt het lastig voor JGZ-professionals om up-to-date te blijven en leidt tot problemen bij het vinden en interpreteren van informatie in het DD JGZ.

2. Onderbouwen van beslissingen

Ten tweede ervaren JGZ-professionals problemen in het onderbouwen van hun beslissingen in twijfelgevallen en richting ouders. In twijfelgevallen varen JGZ-professionals vaak op hun ervaring en onderbuikgevoel, maar missen ze een kennisbasis om hun gevoel te onderbouwen.

Deze uitdaging is ook terug te vinden in de onderbouwing van beslissingen en informatievoorziening richting ouders, wat het lastig maakt voor JGZ-professionals om ouders te motiveren om zelf eerste stappen te nemen.

“We proberen steeds meer op maat te werken, maar veel collega's zijn nog gewend om gewoon alles te doen. In de krapte met tijd zou je daar wel focus in kunnen aanbrengen. Als een ouder specifiek een vraag heeft over de groei, dat je daar specifiek naar gaat kijken en je onderzoeksitems daarop aanpast.”

3. Zorg op maat

Tot slot ervaren JGZ-professionals moeite

Er komt steeds meer aandacht voor het op maat werken, maar JGZ-professionals ervaren dat dit nog niet de norm is. Ze vinden het lastig om de juiste afweging te maken in het prioriteren van onderzoeksitems tijdens een consult.

Wensen van JGZ-professionals

- Huidige uitdagingen
- Geschikte richtlijnen**
- Functionaliteiten

Geschikte onderwerpen en richtlijnen

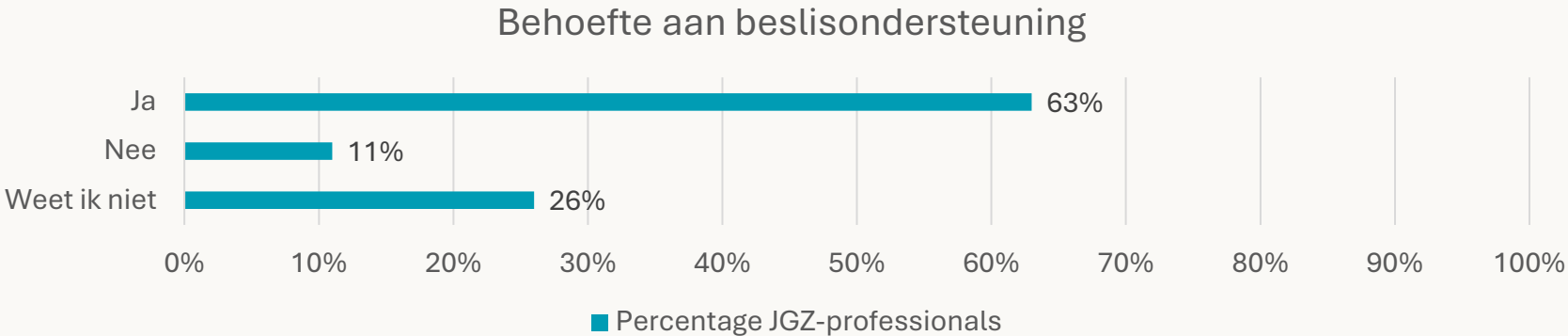
Ruim 63% van de respondenten gaf aan meer gebruik te willen maken van beslisondersteuning. Ze beschouwen **feitelijke onderwerpen** zoals lengte, gewicht, ogen, oren en de Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ), als geschikt voor ontwikkeling van beslisondersteuning. Deze onderwerpen **bevatten objectieve meet- en afkapwaarden** waar gestandaardiseerde adviezen uit kunnen worden gegenereerd.

Meer **subjectieve of gevoelige onderwerpen**, zoals spraak-taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, gedragsafwijkingen en kindermishandeling worden door JGZ-professionals als minder geschikt beschouwd. Volgens JGZ-professionals zijn deze richtlijnen minder precies en **vereisen ze een bredere interpretatie en meer gevoel**, waardoor het lastig is om hier beslisondersteuning voor te ontwikkelen.

Top 5 gewenste richtlijnondersteuning

1. Lengtegroei
2. Overgewicht
3. Huidafwijkingen
4. Ondergewicht
5. Taalontwikkeling

Wensen van JGZ-professionals

- Huidige uitdagingen
- Geschikte richtlijnen
- Functionaliteiten**

Gewenste functionaliteiten

- 1

Uniformiteit van werkprocessen

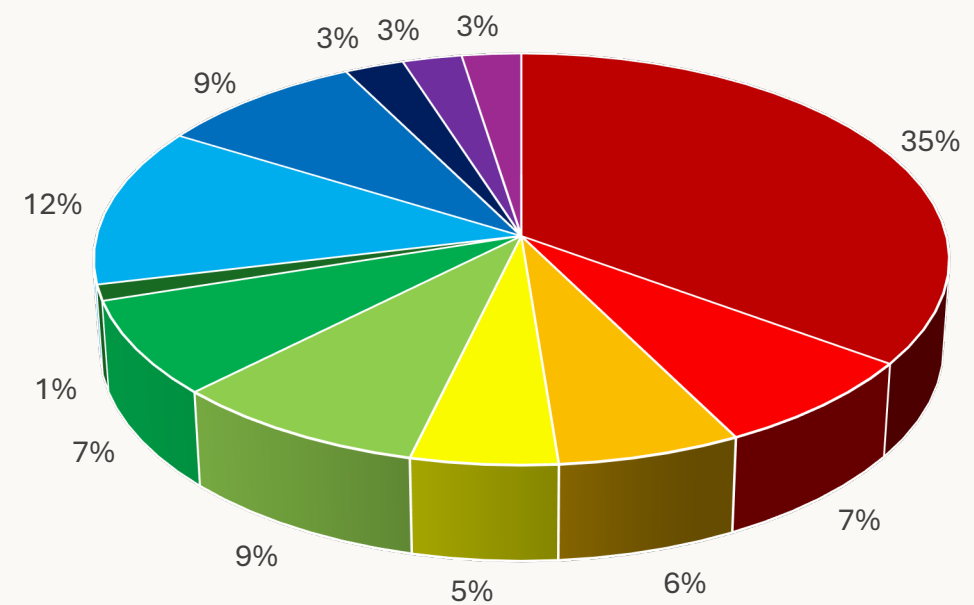
 - Advies geven over vervolgstappen
 - Weergeven betekenis afkapwaarden
 - Meenemen door de richtlijn/samenvattingskaart
 - Tonen van alerts bij afwijkende waarden
- 2

Onderbouwen van beslissingen

 - Genereren van informatiemateriaal voor ouders
 - Tonen van beschikbare kennis
 - Overzicht geven van de gemaakte beslissingen
 - Suggesties geven voor verdere vragen
- 3

Zorg op maat

 - Integratie diversiteitsfactoren
 - Prioriteren van onderzoeksitems
 - Opstellen van vaccinatieschema's
 - Tonen van dichtstbijzijnde locaties voor verwijzing

Uitdagingen voor ontwikkeling

Uitdagingen voor de ontwikkeling van beslisondersteuning

1 Compatibiliteit DD JGZ

2 Financiering

3 Beheer en onderhoud

4 Geschiktheid richtlijnen

5 Attitude professionals

6 Tijdsinvestering

“Het is moeilijk om tot één uniforme oplossing te komen”

Nationale JGZ-richtlijnen en een gestandaardiseerde gegevensontologie sturen op de uniformering van dataregistratie en werkprocessen binnen de JGZ. In de praktijk werkt elke JGZ in zijn eigen silo met zijn eigen DD JGZ, ouderportaal en/of app. Elk met zijn eigen databasestructuur (data warehouse) en gebruikersinterface wat de uitwisselbaarheid van gegevens aantast.

Daarnaast variëren regionale problemen binnen de JGZ, waardoor organisaties, zelfs binnen gemeenten, op andere manieren hun werkprocessen inrichten. Door deze verschillende werkgebieden ontstaan er ook verschillen in behoeften voor beslisondersteuning. Zo merken ontwikkelaars van DD JGZ dat verschillende JGZ-organisaties (klein vs. groot, 0-4 vs. 4-18) in andere onderwerpen geïnteresseerd zijn. Hierdoor is het lastig om een groep organisaties bij elkaar te krijgen die tijd, geld en energie willen steken in de ontwikkeling van één specifieke oplossing.

Samenvattend maken de landelijke en regionale verschillen in dataregistratie en werkprocessen het lastig om tot één uniforme oplossing voor beslisondersteuning te komen die werkt voor alle JGZ-organisaties ongeacht welk DD JGZ zij gebruiken.

Uitdagingen voor ontwikkeling

Uitdagingen voor de ontwikkeling van beslisondersteuning

1 Compatibiliteit DD JGZ

2 **Financiering**

3 Beheer en onderhoud

4 Geschiktheid richtlijnen

5 Attitude professionals

6 Tijdsinvestering

“Hoe gaan we beslisondersteuning bekostigen?”

De ontwikkeling en het beheer van beslisondersteuning binnen de JGZ brengen aanzienlijke kosten met zich mee. Een belangrijke vraag is dan ook of we deze financiering op een duurzame manier kunnen realiseren.

De financiële druk op JGZ-organisaties neemt toe. De Inflatie stijgt harder dan de gemeentelijke vergoedingen, waardoor de marge om te investeren steeds kleiner wordt. Daarbovenop maken de landelijke bezuinigingen het lastig om middelen vrij te maken voor innovatie en doorontwikkeling.

In de praktijk is het budget bij JGZ-organisaties dan ook vaak beperkt en gaat dit vooral naar noodzakelijke uitgaven. Hoewel ontwikkelaars bereid zijn mee te werken, moet er wel voldoende financiële ruimte zijn om beslisondersteuning daadwerkelijk te realiseren.

Uitdagingen voor ontwikkeling

Uitdagingen voor de ontwikkeling van beslisondersteuning

1 Compatibiliteit DD JGZ

2 Financiering

3 **Beheer en onderhoud**

4 Geschiktheid richtlijnen

5 Attitude professionals

6 Tijdsinvestering

“Hoe gaan we de steeds veranderende richtlijnen bijhouden?”

De ontwikkeling van beslisondersteuning is één ding, maar vervolgens zal het systeem ook onderhouden moeten worden, aangezien de richtlijnen regelmatig worden aangepast. De ervaring leert dat het al een uitdaging is om de digitale dossiers tijdig aan te passen aan nieuwe richtlijnen.

Daarnaast zal er ook doorlopende financiering moeten worden vrijgemaakt om het systeem op een duurzame manier up-to-date te houden.

Uitdagingen voor ontwikkeling

Uitdagingen voor de ontwikkeling van beslisondersteuning

1 Compatibiliteit DD JGZ

2 Financiering

3 Beheer en onderhoud

4 **Geschiktheid richtlijnen**

5 Attitude professionals

6 Tijdsinvestering

“Welke onderwerpen/richtlijnen zijn geschikt voor beslisondersteuning?”

Dat is een vraag die speelt binnen de JGZ. Sommige richtlijnen zijn wat meer zwart/wit en geschikter, maar hoe doen we dat als een onderwerp wat meer grijstinten bevat?

In de huidige richtlijnontwikkeling is nog weinig aandacht voor beslisondersteuning, waardoor deze vaak nog niet concreet genoeg zijn om een beslisondersteuning voor te ontwikkelen. Daarnaast vergen sommige onderwerpen of richtlijnen meer interpretatie en gevoel van professionals, waardoor er geen gestandaardiseerde adviezen gegenereerd kunnen worden.

Wilt u meer lezen over **geschikte onderwerpen voor beslisondersteuning**? Klik dan [hier](#).

Uitdagingen voor ontwikkeling

Uitdagingen voor de ontwikkeling van beslisondersteuning

1 Compatibiliteit DD JGZ

2 Financiering

3 Beheer en onderhoud

4 Geschiktheid richtlijnen

5 **Attitude professionals**

6 Tijdsinvestering

“Ik wil niet alles uit handen geven.”

Een deel van de JGZ-professionals is terughoudend tegenover beslisondersteuning, doordat ze het gevoel hebben dat het ten kosten gaat van hun autonomie.

JGZ-professionals zijn gewend om zelfstandig beslissingen te nemen, en het gebruik van beslisondersteuning als ondersteuning kan het gevoel oproepen dat de technologie alles uit handen neemt. Daarnaast roept het twijfels op of ze nog wel kunnen afwijken van de richtlijn op het moment dat de professional dit nodig acht.

Tot slot gaven JGZ-professionals aan dat een advies van een beslisondersteuning dat niet aansluit bij hun eigen klinische denkproces kan leiden tot onzekerheid over hun eigen afwegingen.

Uitdagingen voor ontwikkeling

Uitdagingen voor de ontwikkeling van beslisondersteuning

1 Compatibiliteit DD JGZ

2 Financiering

3 Beheer en onderhoud

4 Geschiktheid richtlijnen

5 Attitude professionals

6 **Tijdsinvestering**

“Men wil graag maar heeft weinig tijd om mee te denken.”

Net als in andere sectoren binnen de zorg ligt de werkdruk binnen de JGZ erg hoog, onder andere door maatschappelijke ontwikkelingen, bezuinigingen en personeelstekorten. JGZ-professionals willen graag meewerken, maar hebben in de praktijk vaak weinig tijd om actief bij het ontwikkelproces van beslisondersteuning betrokken te zijn.

Daarnaast ligt de nadruk tijdens de ontwikkeling van beslisondersteuning vaak sterk op het eindproduct om zo snel mogelijk toegevoegde waarde te kunnen leveren in het werkproces van de professionals. Hierdoor wordt er minder gekozen voor een gefaseerde aanpak met tussentijdse opleveringen, wat het lastig maakt om het product tijdig bij te sturen.

Verder blijkt dat JGZ-organisaties in hun rol als opdrachtgever regelmatig geneigd zijn te kiezen voor *nice-to-have* functionaliteiten in plaats van *must-have* functionaliteiten, wat de focus en voortgang van de ontwikkeling verder kan vertragen.

Tot slot wordt er vaak een te groot werkingsgebied van het systeem gekozen, wat veel inzet en energie vraagt van uiteenlopende partijen, terwijl er onderweg vaak onverwachte obstakels opduiken.

Aanbevelingen voor ontwikkeling

Kansen

Aanbevelingen

Kansen voor de ontwikkeling van beslisondersteuning

Binnen de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) lopen verschillende initiatieven die de ontwikkeling en toepassing van beslisondersteuning op basis van richtlijnen versterken. Deze ontwikkelingen zijn van invloed op zowel het werk van professionals als de rol van ouders.

Op de volgende slides worden vier thema's uitgelicht die naar verwachting bepalend zullen zijn voor de toekomstige inrichting van beslisondersteuning in de JGZ.

Aanbevelingen voor ontwikkeling

Kansen

Aanbevelingen

1. Kunstmatige intelligentie (AI) voor richtlijngebaseerde beslisondersteuning

Binnen de jeugdgezondheidszorg wordt gekeken hoe kunstmatige intelligentie (AI) kan helpen bij het ondersteunen van professionals. Een voorbeeld hiervan zijn zogeheten Large Language Models (LLM's). Dat zijn slimme systemen die teksten kunnen lezen en begrijpen, zoals richtlijnen of wat er in een dossier is geschreven.

Uit een recente verkenning blijkt dat deze technologie jeugdartsen kan helpen om sneller risico's te herkennen en passende adviezen te geven. Bijvoorbeeld: als er in een dossier iets staat wat wijst op een ontwikkelprobleem, dan kan het systeem automatisch suggesties geven wat je als professional kunt doen.

Tegelijk is het belangrijk om hier voorzichtig mee om te gaan. Het moet altijd duidelijk zijn wie verantwoordelijk is, en er moet goed gecontroleerd worden of de adviezen betrouwbaar en veilig zijn, zonder vooroordelen of fouten.

Meer informatie: [Moeskops et al. – De waarde van LLM's voor jeugdartsen \(2024\)](#)

Pagina 2 van 5

Aanbevelingen voor ontwikkeling

Kansen

Aanbevelingen

2. Privacyvriendelijke toegang tot data met PETs

Goede beslisondersteuning in de JGZ kan alleen als je toegang hebt tot actuele en betrouwbare gegevens, bijvoorbeeld uit de jeugdgezondheidszorg, geboortezorg en van gemeenten. Die gegevens moeten ook over regio's heen gedeeld kunnen worden. Tegelijk is het heel belangrijk om de privacy van ouders en kinderen goed te beschermen.

In het FAIRSPACE-project wordt gewerkt aan een veilige digitale omgeving, een 'datawerkplaats', waar organisaties hun gegevens kunnen combineren zonder die echt met elkaar te hoeven delen. Dat kan dankzij slimme privacy-technologieën (zoals federated learning en multi-party computation). De data blijven veilig bij de organisatie zelf, maar er kunnen toch gezamenlijke inzichten worden opgedaan. Zo kunnen risico's eerder worden herkend en krijgen gezinnen sneller advies dat past bij hun situatie.

Meer informatie:

- [Datawerkplaats – Platform voor veilige datasamenwerking](#)
- [TNO – Privacy Enhancing Technologies \(PETs\)](#)

Pagina 3 van 5

Aanbevelingen voor ontwikkeling

Kansen

Aanbevelingen

3. Advies op maat voor ouders

De rol van ouders in de jeugdgezondheidszorg (JGZ) is aan het veranderen. Via ouderportalen en apps krijgen zij steeds vaker toegang tot dezelfde informatie die ook professionals gebruiken. Dit maakt het mogelijk om ouders beter te ondersteunen met persoonlijk advies, gebaseerd op richtlijnen, betrouwbare opvoedinformatie én hun eigen ingevulde gegevens.

Een concreet voorbeeld hiervan is de GroeiGids-app, waarin ouders na het invoeren van lengte- en gewichtgegevens van hun kind automatisch een advies op maat ontvangen. Dit advies is afgestemd op de JGZ-richtlijnen en helpt ouders om groei in perspectief te plaatsen en te bepalen of verder contact met een professional nodig is.

In de nabije toekomst wordt verwacht dat kunstmatige intelligentie (AI) deze ontwikkeling verder zal versterken, onder andere via AI-chatbots die ouders op een laagdrempelige en begrijpelijke manier kunnen begeleiden met gepersonaliseerde informatie en advies.

Meer informatie: [Blanson Henkemans et al. – Advies op maat via ouderapps in de JGZ \(2023\)](#)

Pagina 4 van 5

Aanbevelingen voor ontwikkeling

Kansen

Aanbevelingen

4. Bestaande instrumenten

De JGZ beschikt over diverse instrumenten die kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van beslisondersteuning. Voorbeelden hiervan zijn:

- De basisdataset (BDS): De informatiestandaard voor het registreren, opslaan en uitwisselen van gegevens in het Digitale Dossier JGZ (DD JGZ).
- JGZ-richtlijnen: Handvatten voor professionals om passende en kwalitatief goede zorg te bieden.
- BDS-protocollen: Bij iedere JGZ-richtlijn wordt een BDS-protocol ontwikkeld, die een brug slaat tussen de BDS en de richtlijnen.

Daarnaast maakt de JGZ gebruik van tools zoals de Magicapp, een interactieve en toegankelijke manier om JGZ-richtlijnen te ontwikkelen, te publiceren en up-to-date te houden, waardoor professionals snel beslisondersteuning en actuele informatie kunnen raadplegen.

Pagina 5 van 5

Aanbevelingen voor ontwikkeling

Kansen

Aanbevelingen

Aanbevelingen voor de ontwikkeling van beslisondersteuning

1 Modulaire architectuur

2 Kwaliteitsbewaking

3 Landelijke draagkracht

4 Bekostiging

“Één keer bouwen, overal gebruiken.”

Werk vanuit een modulaire en schaalbare architectuur: Ontwikkel toepassingen als losse, herbruikbare modules die eenvoudig kunnen worden gekoppeld aan bestaande JGZ-systemen (zoals DD JGZ of ouderportalen). Zo kunnen innovaties stapsgewijs worden ingevoerd, zonder ingrijpende systeemveranderingen.

Zorg voor landelijke kaders, maar behoud lokale flexibiliteit: Gebruik landelijke standaarden, zoals de BDS en JGZ-richtlijnen, als basis voor uniforme registratie en gegevensuitwisseling. Laat tegelijkertijd ruimte voor regionale invulling, zodat toepassingen kunnen aansluiten bij lokale organisatievormen, prioriteiten en doelgroepen.

Aanbevelingen voor ontwikkeling

Kansen

Aanbevelingen

Aanbevelingen voor de ontwikkeling van beslisondersteuning

1 Modulaire architectuur

2 **Kwaliteitsbewaking**

3 Draagkracht

4 Bekostiging

“Blijf onderzoeken waar de kansen liggen.”

Draag zorg voor continuïteit in kennisontwikkeling op het gebied van beslisondersteuning. Kijk daarbij naar regionale, landelijke en Europese ontwikkelingen en blijf de behoeften aan beslisondersteuning onderzoeken.

Betrek onafhankelijke partijen in het aanleveren van kennis om de transparantie en kwaliteit van beslisondersteuning te waarborgen. Klik [hier](#) voor een overzicht van relevantie partijen.

Investeer in interoperabiliteit en datakwaliteit: Gebruik open standaarden en API-koppelingen om systemen te verbinden. Leg daarbij de nadruk op eenduidige datadefinities en kwaliteitscontrole, zodat beslisondersteuning overal op dezelfde manier functioneert.

Aanbevelingen voor ontwikkeling

Kansen

Aanbevelingen

Aanbevelingen voor de ontwikkeling van beslisondersteuning

1 Modulaire architectuur

2 Kwaliteitsbewaking

3 **Draagkracht**

4 Bekostiging

“Beslisondersteuning: door de JGZ, voor de JGZ”

Verbind techniek met praktijk: Betrek JGZ-professionals, ouders en beleidsmakers actief bij ontwerp, testen en evaluatie. Hun praktijkervaring is cruciaal om te zorgen dat beslisondersteuning daadwerkelijk aansluit op het werkproces, begrijpelijk is en vertrouwen wekt.

Zorg voor regie vanuit overkoepelende organisaties om sturing te geven aan de ontwikkeling van beslisondersteuning. Klik [hier](#) voor een overzicht van relevante partijen.

Aanbevelingen voor ontwikkeling

Kansen

Aanbevelingen

Aanbevelingen voor de ontwikkeling van beslisondersteuning

1 Modulaire architectuur

2 Kwaliteitsbewaking

3 Draagkracht

4 **Bekostiging**

“Wat kost het, wat krijg je?”

☐ **Geef JGZ-organisaties inzicht in de kosten en baten** van het afnemen van een beslisondersteunend systeem, zodat ze later niet voor verrassingen komen te staan.

☐ **Benadruk het belang van collectieve investering in beslisondersteuning** om de kosten voor de ontwikkeling en implementatie te drukken. Hoe meer JGZ-organisaties een product afnemen, des te lager de kosten zullen zijn.

☐ **Stel een all-in pakket samen** waarbij JGZ-organisaties een vast tarief betalen voor de gehele ontwikkeling, implementatie en het onderhoud van de beslisondersteuning. Dit voorkomt dat JGZ-organisaties tegen onverwachte kosten aan lopen en geeft ontwikkelaars zekerheid over het beschikbare budget.

Manager of beleidsmaker

Ontwikkelingen JGZ-landschap

Stakeholders

Aanbevelingen

**Hoe kan ik
beslisondersteuning
implementeren binnen
mijn organisatie?**

Stakeholders

Relevante stakeholders voor de implementatie van beslisondersteuning

Soort	Rol	Partijen
Eindgebruikers beslisondersteuning	Behoeftebepaling, feedback geven, adoptie, verbetering.	JGZ-professionals, jongeren/kinderen en ouders/verzorgers
Kennisorganisaties	Brug slaan tussen de praktijk en de ontwikkelaars van beslisondersteuning door middel van onderzoek en kennisdeling.	TNO, universiteiten, NCJ, AJN, GGD GHOR, Actiz, Academische Werkplaats Jeugd en Gezondheid
Ontwikkelaars	Verantwoordelijk voor de ontwikkeling, integratie, testing en het onderhoud van beslisondersteuning in lijn met de behoeften van de organisatie en eindgebruikers.	Leveranciers van DD JGZ, TNO, JGZ-organisaties, etc.
Implementatie-verantwoordelijken	Faciliteren van duurzame bekostiging en zorgdragen voor de gefaseerde uitrol over de organisatie.	Ontwikkelaars, JGZ-managers
Beleidsmakers	Creëren van landelijke draagkracht en faciliteren van verdere uitrol.	Gemeenten, VWS, ZonMw

Ontwikkelingen in het JGZ-landschap

Diversiteit

Nieuw LPK

Verscheidenheid in organisatie en systemen

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) in Nederland is decentraal georganiseerd: gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering binnen hun regio. Daardoor verschilt per gemeente bij welke organisatie de JGZ is ondergebracht, hoe deze is ingericht en welke prioriteiten worden gesteld. Elke organisatie heeft een eigen focus, werkwijze en ICT-infrastructuur, wat leidt tot grote variatie in processen, systemen en datastandaarden.

Deze verscheidenheid beperkt de uitwisselbaarheid van gegevens en kan leiden tot verschillen in ondersteuning voor kinderen en ouders. Bij de ontwikkeling van beslisondersteuning is het daarom belangrijk rekening te houden met deze variatie. Zoals [Huizing et al. \(2025\)](#) beschrijven, vraagt de gefragmenteerde structuur van de JGZ om een modulaire en schaalbare aanpak. Dit betekent dat digitale innovaties zó moeten worden ontworpen dat ze:

- kunnen aansluiten op verschillende elektronische dossiers en ouderportalen;
- landelijke standaarden (zoals de BDS en JGZ-richtlijnen) combineren met lokale flexibiliteit;
- en geleidelijk kunnen worden ingevoerd zonder grote systeemveranderingen.

Een modulair opgebouwde beslisondersteuning, zoals in de I-JGZ-architectuur, maakt het mogelijk om nieuwe toepassingen stap voor stap te integreren binnen uiteenlopende organisaties. Zo ontstaat een hybride systeem dat landelijke consistentie combineert met lokale aanpasbaarheid: een noodzakelijke voorwaarde om digitale innovaties duurzaam in te bedden binnen de JGZ-praktijk.

Bovendien kan beslisondersteuning op termijn helpen om verschillen tussen JGZ-organisaties te verkleinen. Naarmate professionals de meerwaarde ervan ervaren, groeit ook het besef dat uniforme registratie en gestandaardiseerde processen essentieel zijn om dit goed te laten werken.

Ontwikkelingen in het JGZ-landschap

Diversiteit

Nieuw LPK

Overstap naar nieuw Landelijk Professioneel Kader

Het Landelijk Professioneel Kader (LPK) beschrijft hoe de JGZ het basispakket JGZ aanbiedt, waarbij de LPK ligt op “*aansluiten bij waar behoefte aan is en doen wat nodig is*”. Binnen het nieuwe LPK zijn er geen vaste contactmomenten en wordt er per consult gekeken wanneer de volgende afspraak zal zijn. Dit heeft een grote impact op de werkwijze binnen de JGZ, omdat het van een vast stramien overgaat naar een fluïde proces aangepast op de situatie van kind en ouder.

Het Landelijk Professioneel Kader kan samen met beslisondersteuning inspelen op grotere ontwikkelingen binnen de JGZ, zoals de stijgende zorgkosten, de hoge administratieve last en het personeelstekort. Door professionals met behulp van beslisondersteuning te begeleiden in het bieden van zorg op maat kunnen werkwijze worden geoptimaliseerd en onnodige zorg worden vermeden wat de stijgende druk op de JGZ zal verlagen.

Aanbevelingen voor implementatie

Financieel

Organisatorisch

Financiële aanbevelingen

“Welke middelen kunnen beschikbaar worden gesteld?”

JGZ-managers

- ☐ **Zorg voor voldoende implementatiebudget** om adoptie in de praktijk te borgen.
- ☐ **Schenk aandacht aan structurele en duurzame bekostiging** voor het onderhouden van beslisondersteuning. Zo houden we beslisondersteunende systemen up-to-date en blijven de kosten behapbaar.

Beleidsmakers

- ☐ **Sla de handen in een voor een landelijk innovatiebudget** voor het aanjagen van de implementatie van beslisondersteuning. Dit om het data-gedreven werken te bevorderen.

Aanbevelingen voor implementatie

Financieel

Organisatorisch

Organisatorische aanbevelingen

1 Implementatiestructuur

2 Landelijke draagkracht

“Verandering kost tijd.”

JGZ-managers

Besteed aandacht aan verandermanagement om duidelijk te maken wat JGZ-professionals nodig hebben om met de beslisondersteuning te kunnen werken.

Implementeer stapsgewijs en leer iteratief: Start met kleine pilots binnen één of enkele regio's, evalueer het gebruik en breid daarna gecontroleerd uit. Gebruik praktijkdata om te leren wat werkt, en pas richtlijnen, workflows en technologie daarop aan.

Zorg voor langdurige ondersteuning voor eindgebruikers tijdens het implementatieproces, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van trainingen en een helpdesk. Zo wordt adoptie in de gehele organisatie gewaarborgd.

Aanbevelingen voor implementatie

Financieel

Organisatorisch

Organisatorische aanbevelingen

1 Implementatiestructuur

2 Landelijke draagkracht

“Dit is de kans om meer samen op te trekken als JGZ!”

JGZ-managers

- ☐ **Zorg voor afstemming van implementatie met andere ontwikkelingen** binnen de organisatie en het JGZ-landschap. Zo worden JGZ-professionals niet overvallen door grote veranderingen en is er voldoende ruimte voor beslisondersteuning om te landen in de organisatie.

Beleidsmakers

- ☐ **Stel een landelijke roadmap op** voor het opschalen van beslisondersteuning om JGZ-organisaties sturing te geven en de draagkracht voor implementatie te vergroten.
- ☐ **Maak beslisondersteuning landelijk bekend en beschikbaar** om inclusiviteit en draagkracht te bevorderen.